

A. ÖMER TÜRKES

romanlar arasında

Galler kırsalında

Tek **kitap** olarak yayımlanan Uzun Kuraklık ve Kazı'da Cynan Jones, Galler kırsalından insanları anlatıyor.

Uzun Kuraklık-Kazı adlı **kitapta** Galli yazar Cynan Jones'un iki kısa romanı bir araya getirilmiş. Yazarın 2006 yılında yazdığı, Betty Trask ödüllü ilk romanı **Uzun Kuraklık** ve 2015 yılı Galler Yılın Kurmaca Kitabı ödülünü kazanan romanı **Kazı** hikâye anlamında bağlantılı değiller ancak Galler kırsalından seçilmiş insan tipleri ve kırsal hayata ilişkin temalarla birbirlerini tamamlıyorlar.

Uzun Kuraklık'ta ekonomik sıkıntılarla boğuşan bir çiftlikteyiz. Sıcak bir yaz sabahı, saatin altısında çiftlik sahibi Gareth, karnı burnundaki demir kırı ineği bulmak için çiftliğin civarını kontrole gidiyor. Bir güne sığan hikâye boyunca o ineğini ararken bizler de etrafı bataklıkla kaplı, toprakları kuraklıktan kavrulmuş, iş yükü ağırlaşmış bir çiftlikteki yaşamla, Gareth'in ailesiyle, hayvanlarıyla ve birkaç komşusuyla tanışma fırsatı bulacağız. Ama ne ineğini arayan bir adamın ne de Galler kırsalındaki gündelik hayatın hikâyesi bu. Nasıl ki **Ulysses**'in kahramanı Leopold Bloom bir gün içerisinde Dublin sokaklarında dolaşırken çok daha geniş zamanlara, mekânlara ve meselelere açılıyorsa Gareth de Gal kırsalında, tepelerinde dolaşırken zamanı genişletiyor, zihninde dolaşan sorular ve sorunlar doğumdan ölüme, büyümekten yaşlanmaya birçok konuyu kapsayacak kadar derinleşiyor.

Gareth, karısı Kate, genç oğulları Dylan ve sevimli küçük kızları Emmy'den oluşan aile bireylerine teker teker odaklanarak, olayların farklı algılama biçimlerini, farklı duyu ve düşünceleri ortaya koyarak ağır ağır ilerleyen ve yoğunlaşan bir anlatım seçmiş Jones. Gün boyunca her biri -fiziksel ya da zihinsel- ayrı bir yolculuğa çıkıyor. Bu yolculuklar aile fertlerinin geçmiş, geleceği, birbirlerinden gizledikleri hakkında bilgileri bazen flu bazen net görüntülerle **sergileyecek**.

Gareth'in ailesini, karısına aşkını, çiftliğini ayakta tutmak arzusu hikâyenin temel dinamiği. Geçen zamanın, ekonomik ve toplumsal değişimin gücü karşısında Gareth'in mücadelesi pek çok dramdan sadece birisidir. Gareth ile Kate arasındaki iletişimsizlik, uyutulmasına karar verilen emektar köpekleri, oğlanın mutsuzluğu, hayvanlar ve düşler âleminde dolaşan kızları, ekonomik sıkıntılar ve Gareth ile Kate'e kendisini her an hissettiren yaşlılık... Gareth, her gün göğüslemek zorunda kaldığı soğuk gerçeklerden kaçmak ya da onlardan güç almak

istercesine sığınacaktır babasının el yazması hatıralarına;

"...şu anda, yaşlılık günlerimde, tercihimden en ufak bir pişmanlık duymuyorum- karım ve çocuklarım da bana katılacaktır. Hayatta ilginizi çeken ve size haz veren yolu, getirisini götürüsünü hesaplamadan, arzu duyulan ve sizi mutlu eden şeylerden keyif alarak takip etmekten başka ne var ki."

Gareth'in paylaşmayı istediği mutluluk tam tam da böyle bir şeydir, ama ne yazık ki zaman çok şeyi değiştirmiş, değişim kırsal hayatı tüketip tahrir etmiştir...

Pek çok dram barındıran etkileyici bir hikâyeyi çok daha etkileyici bir dille anlatmış Jones. Roman kişilerinin duyu ve düşüncelerini okuyucuya iletme becerisi şaşırtıcı. Kısa roman formatına insana dair evrensel meseleleri sığdırmasını bilmiş. Kırsalın ve insani acıların tasvirini aynı güzellikle diendiriyor.

Yazarın **Uzun Kuraklık**'ta anlattığı hayatı -inanları ve hayvanlarıyla- yakından tanıdığı çok açık. Zaten hikâye boyunca Gareth'in okuduğu anılar, Jones'un dedesinin bıraktığı ses kasetlerinden alıntılanmış. Bir kısmına sadık kalmış, bir kısmı hikâyeye uyacak şekilde değiştirilmiş.

Doğanın en yarıcı yaratığı

Uzun Kuraklık genel olarak geçip gidene dair bir hüznün barındırmasına rağmen, Cynan Jones'un hikâyesinde sevince ve umuda da yer var. Üstelik duygusal bir anlatı da yazmamış. Jones, içiçe yaşayan insanların yalnızlığını, iletişimsizliğini, duygusal izolasyonunu, eski ve yeni arasındaki uçurumu, güzellik ve vahşetin eş zamanlılığını araştırıyor. Yaşadığı topraklara sevgisini, bağlılığını **sergileyen** şiirsel bir ses yükseliyor romanından.

Kazı'da da kırsal alanlarda, karakterlerin zihninde, duyu ve düşünce dünyasında dolaşılıyor Jones ama hikâyesi çok daha rahatsız edici. Galler'de bir başka çiftlikteyiz. Aile mirası çiftliğin ayakta tutmaya çalışan bu kez genç ve yalnız bir adam. Yalnız ve öfkeli, çünkü çok sevdiği karısını yakın zamanda bir kaza sonucu kaybetmiş. Daniel etrafındaki her şeyde karısının bıraktığı izleri görüyor, kaderine öfkeleniyor ama her şeye rağmen bu hayatı karısına duyduğu o hüznü, umutsuz sıcaklığa tutunarak sürdürebileceğini düşünüyor. Yazar hikâyenin paralel akan ikinci kanalına ise köpeklerle dövüşürmek için porsuk avelığı yapan

İngiltere'de, özellikle ülkesi Galler'de övgü dolu eleştiriler alan ve kısa roman türünün ustaları arasında gösterilen Cynan Jones 1975 doğumlu. Edebiyat kariyerine *The Long Dry* (2006) ile başlamış. Hepsini de kısa roman türünde olan -*Everything I Found on the Beach* (2011), *Bird, Blood, Snow* (2012) ve *The Dig* (2014)- **kitaplarıyla** çok sayıda ödül kazanan, hikâyeleri İngiliz edebiyatı antolojilerinde yer alan, çok sayıda dile çevrilen Jones, doğum yeri Aberaeron kasabasında yaşıyor.

acımasız, duygusuz bir adam yerleştirmiş. Birbirleriyle tam bir karşıtlık gösteren bu iki karakterin yolu sonda trajik bir biçimde çakışıyor. Ancak tıpkı **Uzun Kuraklık** gibi **Kazı**'nın hikâyesinde de sonun fazla bir önemi yok. Önemli olan sona gelene kadar geçen zaman, insanın iyi ve kötü yanların ortaya koyan olaylar ve durumlar, duygular ve düşünceler. Nitekim **Kazı**'da her iki roman karakterinin paralel ilerleyen hayatları yalnızlık, ölüm, şiddet ve erkeklik üzerine sarsıcı bir öyküye dönüşüyor.

Her iki romanda da insanın doğa ile kurduğu ilişkide şiddeti de doğallaştırdığını gösteren bölümler var. **Kazı**'da şiddet çok daha çıplak; belki doğa ile ilişkili ama kaynağından bağımsızlaşmış, insanın kendi doğasına, kötülüğe dönüşmüş. Kötülüğü anlatmıyor Jones, iyilik ve kötülük hakkında konuşmuyor ama tasvir ediyor kötülüğü. Köpekler ve insanlar tarafından kısıpca alınan, köpeklerle dövüşme zorlanan, işkenceye uğrayan bir porsuğun maruz kaldıklarını -asla estetez etmeksizin- canlandırarak kötülüğün bir portresini sunuyor okuyucuya.

Jones'un belki de en büyük başarısı bir durumun birden fazla temayı desteklemesinde. Mesela porsuğun av sahnesi; porsuğun kapana kısılmışlığı ile Daniel'in kısırılmışlığı arasında -yazar hiç sözüünü etmese bile- bağlan-

tı kendiliğinden kuruluyor. Kırsalın yeraltısını deşerek bir farkındalık yaratıyor Jones. Zaten bir söyleşisinde bu niyetinin altını çizmiş; önce Galler'de bu avlanma geleneğinin yasak olmasına rağmen hâlâ sürdürüldüğüne dikkat çekiyor, sonra hayvanlara yönelik kararlı, bilinçli ve sürekli zulümün teşhir etmek istediğini söylüyor.

Cynan Jones'un ilk romanı **Uzun Kuraklık**'tan bu yana İngiltere'de edebiyat çevrelerinin övgüsünü kazandı. Öyle ki Jones'un tarzını tarif etmek için Ernest Hemingway, Ian McEwan, Dylan Thomas, Cormac McCarthy ve D.H. Lawrence gibi zıt kutuplardaki yazarlara atıfta bulunuluyor. Biraz abartılı buldum. Cynan Jones'u beğenmediğimden değil; tersine Jones iyi bir yazar. Belki sözü edilen yazarlardan, edebiyatın evrensel dilinden beslenmiş ama yerele yaşlanmasını da bilmiş, kendi özgün kurmaca dünyasını ve dilini yaratmış.

UZUN KURAKLIK-KAZI
Cynan Jones
Çeviren: Kivanc Güney
Kitap Kurumları
2015, 176 sayfa, 15 TL.